Gyülekező, polgármestereknek

Az idős emberek fontos értéket jelentenek a társadalomban – mondotta Surján László népjóléti miniszter tegnap, a budapesti Magyar utcai idősek klubjában az idősek első világnapja alkalmából. Az ENSZ javaslatára minden év október elseje az idősek világnapja lesz, amikor is számvetés készül sorsuk alakulásáról, életük valós körülményeiről, gyötrő gondjaikról. Ezen a napon meg kell vizsgálni – hangsúlyozta a miniszter –, hogy vajon a társadalom a lehetőségeihez mérten megtesz-e mindent idős állampolgáraiért, s emlékeztetnünk kell mindenkit saját felelősségére és kötelezettségére is.

Októberben újból megrendezik a polgármesterek országos konferenciáját – közölték hétfőn a Belügyminisztériumban. A rendezők szakítani fognak azonban az elmúlt évi első tanácskozás gyakorlatával s immár nem egy helyszínen várják a mintegy 3200 polgármestert, hanem a nyolc köztársasági megbízott működési színhelyén. Az adott régiókhoz tartozó megyék helyi önkormányzatainak polgármesterei mindenütt megvitatják majd az önkormányzatok egyéves működésének tapasztalatait, az önkormányzatok pénzügyi helyzetét, az 1992. évi költségvetés várható alakulását, valamint az egyes ágazatok és az önkormányzatok tevékenységével összefüggő kérdéseket.

Az első konferenciát október 4-én rendezik Győrött, az érintett három megye polgármestereinek részvételével.

Für Lajos honvédelmi miniszter – Piotr Kolodziejczyk altábornagy, Lengyelország nemzetvédelmi minisztere meghívására – háromnapos látogatásra tegnap Varsóba utazott. A magyar delegáció hivatalos tárgyalásokat folytat majd a lengyel honvédelmi minisztériumban, illetve több katonai alakulatot látogat meg. A tervek szerint Für Lajost hivatalában fogadja Lech Walesa lengyel köztársasági elnök is.

Darmstadti ajándék

FOTÓ: SCHMIDT ANDREA

Testvérvárosunk, Darmstadt ajándékozókedve – úgy látszik – kifogyhatalan. *Günther Metzger* főpolgármester két svéd Gambro AK-10 System művesekészüléket adott át *dr. Ványai Éva* alpolgármesternőnek a Forrás Hotel-Gyógyszálló előtti parkolóban. Nem csupán Szeged, de az egész régió vesebetegeinek, felnőttek és gyermekek kezelésére egyaránt alkalmasak. Értékük közel 2 millió forint. A készülékeket a SZOTE Sebészeti Klinikájának műveseállomásán helyezik el.

Metzger főpolgármester arra kérte a szegedi önkormányzati vezetőket és a város orvostársadalmát, a közeljövőben mérjék fel a további igényeket, mert a darmstadti kórház készen áll újabb segítség nyújtására.

*

A darmstadti küldöttség látogatását újabb kapcsolatok építésére próbálják felhasználni – tájékoztatta lapunkat dr. Ványai Éva alpolgármesternő. A *SZOTE* és a darmstadti városi kórház eddig csak bőrgyógyászati téren tartotta a kapcsolatot – a bőrklinika kapott lézerkészüléket –, azóta a gyermekklinikát is felszerelték már a németek egy EEG készülékkel, s tegnap érkezett Szegedre két, már korábban felajánlott művesekészülék.

Az *Élelmiszeripari Főiskola – dr. Berek Imre* tudományos főigazgató-helyettes a szervező – az élelmiszeripart érintő gépészeti, informatikai, kémiai, mikrobiológiai és biotechnológiai alkalmazott módszerek és kutatások területén, valamint vállalkozási és marketing ügyekben keresi a tapasztalatcsere lehetőségét.

A *textilipari szakmunkásképző iskola* igazgatója, *dr. Koczor Lajos* is jelezte: szívesen együttműködnének hasonló képzési profilú darmstadti oktatási intézményekkel.

A két város polgármesteri szintű tanácskozásán megállapodtak, hogy a szegedi önkormányzati szakapparátus németül beszélő dolgozói szakmai továbbképzésre Darmstadtba utazhatnak.

Expo-törvény csak a jövő héten

Az MTI hétfő délelőtti értesülése szerint az Országgyűlés ezen a héten nem tudja megvitatni a világkiállítással kapcsolatos törvénytervezetet. Ennek oka az, hogy a téma sürgősséggel történő napirendre vételéről csak ma szavazhatnak a képviselők, mert a törvénytervezetet közvetlenül az ülés előtt fogják kézhez kapni. Amennyiben kedden elfogadják az Expo-törvénytervezet sürgősségi tárgyalását, a jelenlegi házszabály szerint leghamarabb a következő ülésnapon, jövő hétfőn hozhatnak törvényt a világkiállítás ügyében.

Kupa Mihály képviselő beiktatásával délután három óra után néhány perccel kezdte meg tegnapi plenáris munkáját az Országgyűlés.

A hétfői ülésnapon a napirend előtti felszólalásokat követően a törvényhozó testület bírósági, ügyészségi és katonai bírósági jogszabályokat módosított, majd általános vitát folytatott az idei költségvetés módosításáról, aminek értelmében kiegészítő támogatást kapnak az alacsony nyugdíjban és családi pótlékban részesülők.

Ellendrukkerek

Mindent, csak jót nem mondtak még a társadalombiztosítási rendszer megújításának koncepciójáról. Nem egy honatya egyesen üresnek és felháborítóan közönyösnek nevezte a reformtervezetet.

No mármost: ha 1991 vége felé közeledvén arra gondolunk,hogy tb-rendszerünk átalakításának igénye ugyan megfogalmazódott már a hetvenes évek második felében, ám azóta érdemi lépés nem történt – csupán annyi, hogy a tb elvált a költségvetéstől –, akkor a nem történések okaként két dolgot feltételezhetünk. Az egyik: nincsenek kellőképpen felkészült szakértőink egy jól működő struktúra kidolgozására. A másik: tudatosan akadályozzák egy új rendszer megszületését.

Előbbi feltételezés azért nem valószínű, mert az elmúlt másfél évtizedben bőséges dokumentációt, számtalan tudományos, szakmai és államigazgatási elemzést tettek le az asztalra, s korántsem csak magyar értők, hanem a sok külhoni közt az American International Healthcare egyik konzultációs kutatócsoportja is. Következésképpen marad a másik változat, miszerint akadályok gördíttetnek egy új rendszer felállításának útjába.

S, hogy ez nem a mindig bajtkeverő tollforgató légből kapott ötlete, hanem van némi alapja is a gyanúnak, bizonyság rá az egyik országgyűlési képviselő minap Szegeden elhangzott megjegyzése, miszerint: „a jelenlegi struktúra, vagy legalábbis a struktúra kulcsemberei ellenérdekeltnek tűnnek az új társadalombiztosítási intézményrendszer felállításában". Az Országgyűlés egészségügyi bizottságának elnöke ezt azzal toldotta meg, hogy a leges-legújabb tb- koncepcióváltozat kidolgozásakor a társadalombiztosítás érdeke az volt: ne változzon semmi, a népjóléti tárca abban érdekelt, hogy minél több pénzt csikarjon ki, a pénzügy abban, hogy minél kevesebbet kelljen adnia.

Ha a társadalombiztosítási reform kapcsán nemcsak a nyugdíj, hanem a teljesítményfinanszírozáson alapuló egészségügyi rendszerre is gondolunk, akkor élhetünk a gyanúval, hogy az orvosok egy részének – egyesek szerint szűk rétegének – sem érdeke a versenyhelyzetet teremtő, szigorúan a teljesítményt honoráló, a szabad orvosválasztást lehetővé tevő, igazi biztosítási rendszeren alapuló, új struktúra felállítása. Ez ugyanis sokakat munkapontosabban szólva: betegnélküliséggel fenyeget. Egyesek pedig joggal félnek attól, hogy elesnek a pillanatnyilag busás jövedelmet hozó paraszolvenciától, a hálapénztől. Hiszen mindaddig, amíg nincs valamennyi orvosi beavatkozásnak, teljesítménynek megszabot ára, amíg magánbetegek vizsgálatai végezhetők el állami intézményben, közpénzen, amíg a magyar egészségügyben a hiányból hasznot lehet húzni – és a sort hosszan folytathatnánk –, addig nem is oly keveseknek érdekük a változatlanság.

Az ellendrukkerek számára egy valami érdektelen, a beteg, – pontosabban – a beteg társadalom és egészségügy, ami már mutatja az összeomlás tüneteit.

KALOCSAI KATALIN

Nincs szakértői háttér

Erős kritika érte a Fidesz élcsapatát a fiatal demokraták tegnapi tanácskozásán a Forrás Gyógyszállóban. Szegedi és más, környékbeli fideszes önkormányzati képviselők cseréltek eszmét a szakmai és a politikai kapcsolattartás lehetőségeiről a budapesti központ embereivel, köztük *Kriston Péterrel*, a párt önkormányzati irodájának vezetőjével. *Vincze Tibor*, helybéli szenátor úgy fogalmazott: a *Fidesz-elitet túlságosan lekötik a parlamenti* ügyek (és csatározások), nincs ideje és energiája érdemi konzultációkra az önkormányzatok Fidesz-frakcióival. Ezek mögött nem áll komoly szakértői bázis, feltétlenül szükséges lenne tehát – fejtegette a képviselő – megyecsoportonként (a kmb-hivatalokkal azonos fedésben) regionális szakértők foglalkoztatása, hogy azok megfelelő szakmai hátteret vonultassanak fel a fiatal demokraták testületi munkája mögé.

A vita során egyetértettek abban, hogy *a szegedi polgármeteri apparátus létszáma (300 fő) nagyon magas*, s hogy az önkormányzati munkát megfelelően erős bizottságokra kellene építeni – s talán még a levelezést is szükséges volna kivenni az apparátus kezéből.

Ó. J.

Megemlékezések

Az 1956-os forradalom és szabadságharc 35. évfordulója alkalmából október 22-től november 8-ig tartó rendezvénysorozatot szervez az 56-os Forradalmi Emlékbizottság, majd december 8-án, a salgótarjáni vérengzés évfordulóján a bányászváros áldozataira emlékeznek. Ezt hétfőn, sajtótájékoztatón jelentették be a szervezők.

A programról többek között elmondták: október 22-én 14 órakor emléktáblát avatnak a gyűjtőfogház falán, 15 órakor Csepelen emlékeznek az áldozatokra, délután 4-kor pedig a 298-as parcellánál gyászszertartást tartanak. Másnap koszorút helyeznek el többek között a Kilián laktanya és a Práter utcai iskola falán. Ugyancsak ezen a napon tartanak megemlékezést a Magyar Rádió épületénél.

Külföldiek munkavállalása

Szigorodott az engedélyezés

Néhány héten belül új jogi szabályozás szerint vállalhatnak munkát a külföldiek Magyarországon. Egy munkaügyi, illetve belügyminiszteri rendelet, valamint egy kormányrendelet módosítása szerez érvényt a szigorításnak.

A munkavállalási engedélyt a külföldit alkalmazó munkáltatónak kell majd beszereznie, a fővárosi vagy az adott megyei munkaügyi központtól. Így ellenőrizhető lesz többek között az is, hogy mennyire valós, s nem fiktív munkahelyen kíván elhelyezkedni a külföldi. A munkaügyi központok az adott szakmában tapasztalható munkanélküliség, a jelentkező szakképesítése és más szempontok alapján mérlegelik az engedély kiadását. A munkavállalási engedély megadását követően az illető országban munkavállalási vízumért folyamodhat a külföldi a magyar képviselethez. Csak e dokumentum birtokában vállalhatja el a munkát Magyarországon.

A harmadik rendelkezés, a kormányrendelet módosítása a végrehajtás megfelelő ellenőrzéséhez, a szankcionáláshoz adja meg a feltételeket. Akik engedély nélkül alkalmaznak például külföldi munkavállalót, a havi munkabér kétszeresét kell majd befizetniük a Foglalkoztatási Alapba.

KÖZÉLETI NAPLÓ

MA

MEGEMÉKEZÉS az idősek 1. világnapja alkalmából, 15 órakor a megyei önkormányzati hivatal földszintjén.

A MEGYEI ÖNKORMÁNYZATI VAGYONT illető konzultációk délelőtt 9 órától, az újszegedi továbbképző központban.

AZ EGÉSZSÉGÜGYI BIZOTTSÁG ülése 16 órakor kezdődik a polgármesteri hivatal 118-as termében.

HORPÁCSY ANDRÁS, a 20. számú választókerület képviselője 17 órakor a Gedói Általános Iskolában lakossági fogadóórát tart.

KATONA GYULA, a 13. számú választókerület képviselője lakossági fogadóórát tart a vízművek Tisza Lajos körúti székházában, 16–18 óráig (holnap is).

HOLNAP

A SZOCIÁLIS BIZOTTSÁG 16 órától (118-as terem), az **OKTATÁSI ÉS IFJÚSÁGI BIZOTTSÁG** 16.15-től (102-es terem) ülésezik a polgármesteri hivatalban.

A VÁROSI ÉS MEGYEI MUNKAVÁLLALÓI KEREKASZTAL 14 órakor tanácskozást tart az Eszperantó utca 3–5. szám alatti székházban. Kérik az önállóan vagy szövetségen keresztül bejegyzett munkavállalói érdekvédelmi szervezeteket, hogy írásban felhatalmazott képviselőjük vegyen részt a tanácskozáson, valamint csatlakozási szándékát a helyszínen (vagy előre) írásban jelezze.

DR. VÁNYAI ÉVA alpolgármester, a 18. számú választókerület képviselője 15–17 óráig fogadóórát tart a polgármesteri hivatal ügyfélszolgálatán (Széchenyi tér 11.).

Emelkedő tarifák

A távhőszolgáltatásban részesülő lakások mintegy harmadánál október 1-jétől, azaz keddtől emelkednek a fűtési és melegvíz-szolgáltatási díjak. A tarifaemelés szinte településenként eltérő, és mértéke attól függ, hogy az adott helyen mekkora az eltérés a szolgáltatás tényleges költsége és a korábbi díj között.

A jelenlegi tarifaemelés a lakosság 6 százalékát érinti. A kormány azokon a településeken, ahol a távfűtési díj emelésének szükséges mértéke meghaladja a 20 százalékot, az önkormányzatoknak jelentős egyszeri támogatást nyújt, amelynek mértéke a többletköltségek 80 százaléka.

A háztartási tüzelőanyagok és energiaszolgáltatások ez évi áremelésének kompenzálására a kormány összesen 5 milliárd forinttal kívánja kiegészíteni az alacsony nyugdíjakat és a családi pótlékot. Az erre vonatkozó javaslatot az Országgyűlésnek már benyújtotta.

Összevont szocialista taggyűlés

Kik lesznek az új kincstárnokok?

A kárrendezés – vagy ahogyan a köztudatban elterjedt: *kárpótlás – kérdéskörét* vette szemügyre az MSZP összevont taggyűlésén tegnap délután 5 órától a Tisza Lajos körúti székházban. A meghívott földjogi szakértő, *dr. Tóth Lajos*, a JATE Jogi Karának docense előbb néhány rövid bevezető mondatot olvasott fel papírjáról, majd a szocialisták által rendelkezésére bocsátott magnetofonról egy korábban készült interjút – amelyet a Magyar Rádiónak adott – játszott le. Ebben arról beszélt, hogy a föld nemzeti kincs, ám ez mindaddig frázis marad, amíg e kincsnek nincs kincstárnoka. Akár állami, akár szövetkezeti név alatt terem a föld, pontosan meg kell jelölni a tulajdonosokat. S ezeket nem csupán azok között szabad keresni, akik annak idején földterületet vittek be a közösbe, hanem ott, azok körében is, akik éveket vagy évtizedeket dolgoztak az illető gazdasági alakulatban.

A szövetkezeti mellett biztosan megmarad az állami – hallhattuk az interjút –, megjelenik az egyéni, a társasági stb. földtulajdon. Fontos, hogy a tulajdonlás stabilitását alkotmányerejű törvény biztosítsa.

Fölolvasását folytatva kifejtette: *Európában példátlan, hogy egy kormány – gazdasági válság idején – visszafelé, több társadalmi rendszer (horthysta, fasiszta, bolsevista diktatúrák) okozta károkat és sérelmeket próbál törvény útján rendezni.* A kárpótlást nehezíti, hogy a föld valódi értéke, termőképessége és adója nincs tisztázva. A kérdés csupán az, hogy ezt a földosztás és a szövetkezetesítés után következő harmadik agrárforradalmat képes-e elviselni a magyar társadalom; e választott revolúciós forma helyett talán *célszerűbb lett volna a tulajdonlás békés és fokozatos (evolutív) átalakítását előnyben részesíteni.* Mindezek következményeinek első sorában említette a mezőgazdasági termékek árának várható ugrásszerű növekedését.

Ó. J.